

Handläggare
Per-Ola Östergren

Datum
2014-01-07

Diarienummer
BUN-2014-0003

Barn- och ungdomsnämnden

Anvisningar för beslut om tilläggsbelopp för elever i grundskolan och grundsärskolan med omfattande behov av särskilt stöd.

Förslag till beslut

Barn och ungdomsnämnden föreslås besluta

- att** anta kontorets förslag till anvisningar för beslut om tilläggsbelopp för elev med omfattande behov av särskilt stöd,
- att** anvisningarna ska gälla inför beslut om tilläggsbelopp från höstterminen 2014, samt
- att** enligt förslag fastställa tilläggsbeloppens nivåer för 2014.

Ärendet

Skollagen förändrades 2010. Bland annat blev det tydligare än tidigare att fristående skolor har samma uppdrag från staten som kommunala skolor. I och med detta blev det också starkare krav på att de fristående skolorna ska likabehandlas när det gäller ersättning från lägeskommunerna. Lagförändringen föregicks av en utredning, "Offentliga bidrag på lika villkor". Viktiga utgångspunkter för utredningen och för skolagsförändringen som helhet var likabehandling av fristående skolor, likvärdighet för eleverna och frihet för eleverna att välja skola.

Skollagen och skolförordningen beskriver hur de fristående skolorna ska ersättas genom grundbelopp och tilläggsbelopp. Ersättningarna ska bygga på kommunens budget och grundbeloppen ska, förenklat uttryckt, vara desamma som för de kommunala skolorna. I Uppsala, liksom i många kommuner, finns även en socioekonomiskt baserad och differentierad ersättning, strukturersättningen. Detta är i enlighet med skollagens förarbeten (prop. 2008/09:171, sid.31) och har också godkänts av förvaltningsrätten i Uppsala efter ett överklagande av en fristående skola.

De fristående skolorna har alltså enligt skollagen möjlighet att få tilläggsbelopp. Det kan avse modersmålsundervisning, lokalkostnader eller omfattande behov av särskilt stöd. När det gäller det sistnämnda finns syfte och målgrupp definierade i propositionen som föregick lagändringen (prop. 2008/09:171, sid. 42):

”Bestämmelserna i skollagen innebär att en fristående skola inom ramen för sina normala resurser ska kunna ge stöd åt flertalet elever. Den ska, på samma sätt som en kommunal skola, kunna anpassa sin organisation och sin undervisning så att hänsyn tas till elevens behov och förutsättningar. Skyldigheten att utreda elevens eventuella behov av stöd och att upprätta åtgärdsprogram gäller för både kommunala och fristående skolor. I avsnitt 6.3.1 har regeringen bedömt att kostnaderna för detta och för stöd i form av extra undervisning eller undervisning i en särskild grupp som syftar till att hjälpa elever med svårigheter att nå målen bör ingå i kostnadsposten undervisning (en del av grundbeloppet).

Tilläggsbeloppet är endast avsett att ge möjlighet till särskild ersättning för enskilda elever som har omfattande behov av särskilt stöd. Det ska vara extraordinära stödåtgärder som inte har koppling till den vanliga undervisningen, t.ex. tekniska hjälpmedel, assistenthjälp och anpassning av en skollokal. Det kan också vara fråga om stödåtgärder åt elever med stora inlärningssvårigheter som beror på språkliga eller sociala faktorer.

Kostnaden för stödet ska vara omedelbart kopplat till en enskild elev och ha samband med dennes särskilda behov och förutsättningar för att kunna fullgöra sin skolgång. Det krävs då att elevens stödbehov klarläggs och bedöms, t.ex. inom ramen för den utredning och det åtgärdsprogram som rektor ansvarar för. Med utgångspunkt i den grundläggande principen om likabehandling bör vid utbildning i en fristående skola extra resurser tilldelas för en elev vars omfattande behov av särskilt stöd skulle kräva extra resurser om eleven gått i hemkommunens skola.”

Landets kommuner har haft att tolka proposition och lag när det gäller beslut om tilläggsbelopp. Många fristående skolor har överklagat kommunernas beslut i förvaltningsdomstol. Det finns ett stort antal domar i förvaltningsrätter och kammarrätter som är vägledande och det finns inte minst en dom i Högsta Förvaltningsdomstolen (HFD, 4314-11) som kommit att få stor betydelse för hur kommunerna bedömt ansökningar om tilläggsbelopp från fristående skolor.

HFD förhåller sig i domen strikt till propositionens text när det gäller att stödåtgärderna inte ska ha koppling till den vanliga undervisningen och att en fristående skola bör tilldelas extra resurser för en elev endast om eleven skulle ha fått det extra stödet om den gått i hemkommunens skola.

Inför läsåret 2013/14 bedömdes ansökningarna om tilläggsbelopp med utgångspunkt i HFD-domen vilken, liksom i många kommuner, betraktades som prejudicerande.

Nämnden beslutade i maj 2013 att avsätta medel för ersättning för elever med omfattande behov av stöd, men vilkas behov inte omfattas av rätt till tilläggsbelopp enligt skollagen. Nämnden beslutade också att uppdra till kontoret att återkomma till nämnden med förslag om handlägningsordning för individuellt prövad ersättning.

Kontoret har i samarbete med nämndens myndighetsenhet och kommunjuristerna tagit fram ett förslag till anvisningar för beslut om tilläggsbelopp för elever med omfattande behov av

särskilt stöd. Kontoret föreslår att en skola ska kunna få tilläggsbelopp för en elev med behov av extraordinära stödåtgärder som inte har koppling till den vanliga undervisningen men där eleven ändå i undervisningssituationen behöver stöd för att kunna tillgodogöra sig undervisningen.

Såväl antalet ansökningar som antalet beviljade ansökningar från fristående skolor kommer att öka i jämförelse med läsåret 2013/14. Det är viktigt att notera att tilläggsbeloppet inte avser en totalfinansiering av den stödåtgärd som rektor har beslutat om, utan är ett bidrag för att underlätta för rektor att genomföra stödåtgärden. Den genomsnittliga tilläggsbeloppsnivån per elev minskar när antalet beviljade ansökningar ökar. Kontorets förslag förväntas därmed inte medföra kostnader över budget för 2014.

Tilläggsbeloppens storlek grundas på medianlönen för elevassistenter i Uppsala kommun och föreslås för 2014 bli enligt tabell nedan. Nivåerna motsvarar 53 procent av förväntad medianlönkostnad för en elevassistent 2014.

stödbehov, del av dag	timmar/dag	tilläggsbelopp kr/månad	tilläggsbelopp kr/år	tilläggsbelopp kr/termin
10%	1	1 643	19 716	9 858
20%	2	3 286	39 432	19 716
30%	3	4 929	59 148	29 574
40%	4	6 572	78 864	39 432
50%	5	8 215	98 580	49 290
60%	6	9 858	118 296	59 148
70%	7	11 501	138 012	69 006
80%	8	13 144	157 728	78 864
90%	9	14 787	177 444	88 722
100%	10	16 430	197 160	98 580

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Carola Helenius-Nilsson
Direktör

Anvisningar angående tilläggsbelopp för elever i grundskola och grundsärskola med omfattande behov av särskilt stöd

En fristående skola kan ansöka om tilläggsbelopp för elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet (fritidsklubb) och annan pedagogisk verksamhet.

En kommunal skola kan ansöka om tilläggsbelopp för elever i grundsärskola och för särskoleelever i fritidshem.

Målgrupp

Tilläggsbelopp kan sökas för elever som är folkbokförda i Uppsala kommun.

Tilläggsbeloppet ska vara omedelbart kopplat till en enskild elev och ha samband med dennes särskilda behov och förutsättningar för att kunna fullgöra sin skolgång.

Tilläggsbeloppet avser endast ersättning för extraordinära stödåtgärder som inte har koppling till den vanliga undervisningen. Det kan också vara fråga om stödåtgärder för elever med stora inlärningssvårigheter som beror på språkliga eller sociala faktorer. Även om en elev inte har kognitiva svårigheter att ta emot undervisningen kan eleven i undervisningssituationen ha så omfattande behov av särskilt stöd att tilläggsbelopp kan vara aktuellt.

En förutsättning för att tilläggsbelopp ska betalas för en elev är att eleven har ett omfattande behov av särskilt stöd som inte kan tillgodoses med organisatoriska eller pedagogiska insatser.

När tilläggsbelopp inte betalas ut

Av förarbetena (prop. 2008/09:171) framgår att bestämmelserna i skollagen innebär att såväl fristående som kommunala skolor inom ramen för sina normala resurser ska kunna ge stöd åt flertalet elever. Både fristående och kommunala verksamheter ska kunna anpassa sin organisation så att hänsyn tas till elevens förutsättningar. Skyldigheten att utreda elevers eventuella extraordinära stödbehov gäller både kommunala och fristående skolor.

Insatser för elever med behov av särskilt stöd ska prioriteras (3 kap. 6-10 §§ skollagen).

Grundbeloppet, för grundskolans del tillsammans med strukturersättningen, ska täcka verksamhetens kostnader för undervisning, lärverktyg, elevhälsa, måltider, administration och lokalkostnader. Det innebär att kostnader för t.ex. stöd i form av extra undervisning,

individualiserat lärande, specialpedagogiska insatser eller undervisning i en särskild grupp som syftar till att hjälpa elever med svårigheter att nå kunskapsmålen i normalfallet inte berättigar till tilläggsbelopp.

Tilläggsbeloppens storlek

Tilläggsbeloppet är inte avsett att totalfinansiera den stödinsats som rektor beslutat om i ett åtgärdsprogram. Tilläggsbeloppet är ett ekonomiskt bidrag som underlättar för rektor att genomföra åtgärden.

Nivåindelning av stödbehov och ersättning

Behovsgrupper	Grad av svårigheter	Kännetecknen	Ersättningsnivå i tid per dag
Nivå A	Mindre medicinsk problematik, fysisk, psykisk och/ eller social funktionsnedsättning	Eleven behöver stöd – ibland . Eleven är ganska självständig och behöver visst stöd under någon enstaka lektion/ undervisningssituation i veckan för att följa undervisningen	Tilläggsbelopp betalas inte. Medel för dessa behov ryms inom ordinarie ersättning
Nivå B	Måttlig medicinsk problematik, fysisk, psykisk och/ eller social funktionsnedsättning	Eleven behöver stöd . Personligt stöd av tillfällig karaktär behövs under skoldagen på enstaka lektioner/ undervisningssituationer för att komma igång med nya moment eller i oväntade situationer.	Tilläggsbelopp betalas inte. Medel för dessa behov ryms inom ordinarie ersättning
Nivå C	Betydande medicinsk problematik, fysisk, psykisk och/eller social funktionsnedsättning	Eleven behöver mer stöd – ett stöd som är frekvent och sammanhållet . Personligt stöd och/eller stor insats av hjälpmedel krävs för att eleven ska kunna följa undervisningen.	1 – 4 timmar per dag
Nivå D	Omfattande medicinsk problematik, fysisk, psykisk och/eller social funktionsnedsättning	Eleven behöver i stort sett stöd hela skoldagen/alla lektioner . Personligt stöd och/eller omfattande insats av hjälpmedel krävs för att eleven ska kunna följa undervisningen.	5 – 7 timmar per dag
Nivå E	Mycket omfattande medicinsk problematik, fysisk, psykisk och/eller social funktionsnedsättning	Eleven behöver ett mycket omfattande personligt stöd . Minst en personal och/eller mycket omfattande insats av hjälpmedel krävs för att eleven ska kunna följa undervisningen.	8 – 10 timmar per dag.

Krav på underlag vid ansökan om tilläggsbelopp

Aktuell kartläggning av elevens behov och beskrivning av de åtgärder som det extraordinära stödet avser ska beskrivas och tydligt framgå av ansökan. Alla frågorna i ansökningsblanketten ska besvaras,

Det är alltid elevens individuella stödbehov som det framträder i den pedagogiska verksamheten, inte elevens eventuella diagnos, som är underlag för bedömning av rätten till tilläggsbelopp.

Skyldigheten att utreda elevers stödbehov och besluta om åtgärdsprogram gäller både kommunala och fristående skolor (3 kap 8-9 §§ skollagen).

Till ansökan ska alltid fogas ett åtgärdsprogram där rektor beskriver vilka stödinsatser för eleven som beslutats.

Behoven ska vara väl dokumenterade och tydligt definierade av person med specialpedagogisk, medicinsk, psykologisk eller annan specialistkompetens.

Underlag och intyg som åberopas ska vara aktuella och framtagna under senaste året när det gäller ansökningar för elever som inte haft tilläggsbelopp.

När det gäller ansökningar för elever för vilka skolan haft tilläggsbelopp tidigare räcker det att hänvisa till tidigare intyg om dessa anses vara tillräckliga för att bedöma om en elev har en varaktig funktionsnedsättning som berättigar till tilläggsbelopp.

Observera att ett avslag på hela eller delar av ansökan inte innebär att Uppsala kommun bedömt att eleven saknar stödbehovet. Det innebär endast att de beskrivna stödbehoven och/eller insatserna inte faller inom ramen för att berättiga till tilläggsbelopp.

Ofullständig ansökan

Vid en ofullständig ansökan kommer kompletteringar att begäras in. En ofullständig ansökan kan inte prövas.

Vem kan ansökan göras för och var ligger ansvaret för ansökan

Elevens rektor ansvarar för ansökan och är således även den som undertecknar ansökan. Byter en elev skola eller fritidshem ansöker den mottagande rektorn om tilläggsbelopp.

Ansökningsdatum

Ansökan görs som regel för ett läsår i taget. För elever som redan är inskrivna i verksamheten ska ansökan skickas in senast den **1 mars** och för elever som börjar i en ny verksamhet under höstterminen skickas ansökan in senast den **15 oktober**.

Ansökan skickas till **Uppsala kommun, Barn och ungdomsnämnden, Registrator, 753 75 Uppsala.**

Anvisningar samt blanketter för ansökan om tilläggsbelopp kan hämtas på Uppsala kommuns hemsida <http://www.uppsala.se/uak-utforare>

Utbetalning

Vid en godkänd ansökan utbetalas tilläggsbeloppet månadsvis. Om eleven ändrar sin folkbokföringsadress till en adress utanför Uppsala kommun eller byter skola eller fritidshem eller om andra omständigheter inträffar ska detta meddelas handläggaren för tilläggsbelopp på Myndighetsenheten omgående. Den som erhållit tilläggsbelopp på felaktiga grunder är skyldig att återbetala beloppet.

Myndighetsenheten
Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad
Drottninggatan 4
018 - 727 59 49
018 - 727 59 53